

VnExpress

Thứ năm, 22/11/2007, 19:03 GMT+7

'Thuế thu nhập khó đảm bảo công bằng tuyệt đối'

Trong gần 3 tiếng chiều nay, nguyên phó tổng cục trưởng, Tổng cục Thuế - Nguyễn Thị Cúc đã giải đáp phần lớn nội dung của hơn 1.000 câu hỏi mà độc giả VnExpress gửi tới. Bà thừa nhận một mình chính sách thuế không thể giải quyết được hết các vấn đề xã hội và đảm bảo công bằng tuyệt đối.

- Thưa bà, cá nhân có thu nhập phải thực hiện nghĩa vụ với Nhà nước. Song dựa vào những căn cứ, tiêu chí cụ thể nào để chúng ta có thể áp dụng mức tính thuế thu nhập cá nhân như vậy trong khi dân ta còn nghèo? (Nguyễn Minh Hưng, 40 tuổi)

- Thuế thu nhập cá nhân là trách nhiệm, nghĩa vụ của công dân đối với đất nước. Do điều kiện dân ta có thu nhập còn thấp nên Luật không tính thu thuế từ đồng thu nhập đầu tiên mà việc giảm trừ gia cảnh cho người nộp thuế và người phụ thuộc là đã tính đến điều kiện cụ thể của Việt Nam. Dự kiến GDP bình quân đầu người đến năm 2009 khoảng 1,5 triệu đồng một tháng, mức giảm trừ gia cảnh là 4 triệu đồng cho người nộp thuế, 1,6 triệu cho mỗi người phụ thuộc là cao so với thu nhập bình quân đầu người. Mức giảm trừ này đã tính đến tốc độ tăng trưởng kinh tế, biến động về giá cả, chính sách thay đổi tiền lương đến khi thực hiện Luật năm 2009.

- Luật thuế thu nhập cá nhân mới được thông qua có gì tiến bộ hơn cách thu thuế cá nhân hiện hành. Cách tính giảm trừ gia cảnh theo luật có đòi hỏi lượng nhân viên ngành thuế tăng lên nhiều không? (Nguyễn Ngọc Bích, 52 tuổi, Nghệ An)

- Luật Thuế thu nhập cá nhân thông qua kỳ này quy định, phương pháp quản lý thuế được kế thừa các phương pháp quản lý thuế hiện hành và các quy định mới trong luật quản lý thuế được thực hiện từ ngày 1/7/2007. Trong đó, có biện pháp thực hiện khấu trừ thuế tại nguồn, cá nhân chỉ trả thu nhập trừ tiền thuế phải nộp và nộp vào ngân sách Nhà nước trước khi trả thu nhập cho người có thu nhập chịu thuế. Cơ quan thuế áp dụng các biện pháp quản lý thuế hiện đại, ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý thuế, quản lý thuế theo phương pháp rủi ro, xây dựng dữ liệu về người nộp thuế, các cá nhân, cơ quan liên quan có trách nhiệm cung cấp thông tin về người nộp thuế cho cơ quan thuế. Trên cơ sở đó việc quản lý thuế thu nhập cá nhân sẽ tốt hơn so với hiện hành.

Giảm trừ gia cảnh là một nội dung quan trọng của Luật này. Tuy nhiên, người nộp thuế phải tự kê khai về hoàn cảnh của mình, về số lượng người phụ thuộc và chịu trách nhiệm trước pháp luật về việc kê khai đó. Cơ quan thuế sẽ thực hiện công tác tuyên truyền, hỗ trợ người nộp thuế, đồng thời kiểm tra, xử lý nghiêm minh những vi phạm. Theo đó, số lượng nhân viên ngành thuế tăng lên không nhiều.

- Theo tôi, mức khởi điểm chịu thuế không thể "cào bằng" tại mọi khu vực mà phải có quy định cho phù hợp với vùng miền. Bà nghĩ sao?
(Nguyễn Thị Nguyệt Minh, 36 tuổi, Hà Nội)

- Sắc thuế thu nhập cá nhân không thể đảm bảo mọi sự công bằng. Nếu tính giảm trừ khác nhau cho khu vực thì phải giảm trừ cho các ngành nghề khác nhau, các đối tượng khác nhau và như vậy sẽ rất phức tạp và sẽ tạo ra sự bất công bằng khác. Chẳng hạn như ở nông thôn thì muốn được về thành thị...

Luật thuế áp dụng mức giảm trừ gia cảnh và biểu thuế lũy tiến từng phần từ 5% đến 35% thì mức điều tiết về thuế đã giảm hơn so với Pháp lệnh thuế thu nhập cao hiện hành. Ngoài ra, các khoản phụ cấp khu vực, phụ cấp thu hút (nếu có) đều không phải chịu thuế để khuyến khích người lao động vào làm việc tại các khu vực này.

- Mức sống mỗi vùng khác nhau, mức sống thành phố cao hơn nông thôn, việc đánh thuế một mức cho tất cả các vùng là không hợp lý, đâu thể nói là vì phức tạp mà ta không thể làm, nếu không phức tạp, chi tiết và đảm bảo công bằng thì đâu còn gọi là luật pháp (Trần Thụy Thùy Dung, 24 tuổi, 15/8B Khu phố 6 thị trấn Hóc Môn)

- Suy nghĩ của bạn là hợp lý, tuy nhiên ở thành phố sinh hoạt đắt đỏ hơn ở nông thôn và chi tiêu của họ cũng cao hơn. Đòi lại ở thành phố cũng được hưởng những điều kiện tốt hơn về sinh hoạt văn hóa, xã hội... Do vậy, nếu cho trừ ở thành phố cao hơn, ở nông thôn thấp hơn thì chỉ xử lý được khâu giá cả sinh hoạt. Tuy nhiên điều này lại dẫn đến mâu thuẫn vì người ở nông thôn cũng muốn lên thành phố để dù sinh hoạt có đắt đỏ nhưng họ lại được hưởng những điều kiện tốt hơn.

Thực tế hiện nay, lượng lao động ở nông thôn cũng đang có xu hướng đổ ra thành thị để kiếm việc làm và ai cũng muốn có thu nhập cao để có điều kiện tốt và thực hiện nghĩa vụ nộp thuế cho Nhà nước. Theo tôi, chỉ chính sách thuế thôi thì không thể giải quyết được các vấn đề xã hội và đảm bảo công bằng như bạn nói mà cần kết hợp nhiều chính sách khác nữa. Cảm ơn bạn.

Không giới hạn số người phụ thuộc, song không được tính trùng

- Với hai vợ chồng thu nhập trên 10 triệu đồng và nuôi hai con nhỏ thì miễn trừ gia cảnh được tính như thế nào? Mỗi người đều được tính là 2 con hay mỗi người tính 1 con? (Lan Nhi, TP HCM)

- Việc lựa chọn giảm trừ cho 2 con do người nộp thuế lựa chọn, cho vợ hoặc chồng, hoặc mỗi người giảm trừ 1 con nhưng không được tính trùng. Ví dụ trừ cho vợ thì tính thuế

như sau:

Trừ cho bản thân người nộp thuế 4 triệu, trừ cho 2 con là $1,6 \text{ triệu} \times 2 = 3,2 \text{ triệu}$. Tổng mức giảm trừ gia cảnh là 7,2 triệu đồng.

Thu nhập tính thuế là: 2,8 triệu = 10 triệu – 7,2 triệu.

Thuế phải nộp là: 2,8 triệu x 5% = 140 nghìn đồng

- Nếu nhà có 2 vợ chồng đi làm ở 2 cơ quan khác nhau mà có 2 con nhỏ thì tính chiết trừ gia cảnh như thế nào? Cả 2 người đều được trừ hay chỉ 1 người (vợ hoặc chồng)? Làm như thế nào để cơ quan thuế có thể tính chính xác được? (Nguyễn Quang Huân, 42 tuổi, Nghuan@hn.Vnn.Vn)

- Việc lựa chọn giảm trừ cho 2 con do người nộp thuế lựa chọn, cho vợ hoặc chồng, hoặc mỗi người giảm trừ 1 con nhưng không được tính trùng.

Trước hết người nộp thuế phải tự kê khai về người phụ thuộc được giảm trừ và tự chịu trách nhiệm trước pháp luật về việc kê khai của mình. Cơ quan thuế sẽ tăng cường thực hiện việc thanh tra, kiểm tra, phát hiện vi phạm và xử lý nghiêm minh, truy thu và phạt từ 1 đến 3 lần tiền thuế. Trường hợp vi phạm nặng, sẽ bị truy cứu trách nhiệm hình sự. Đồng thời thông qua việc cấp mã số thuế cho người nộp thuế, trong đó có thông tin về người phụ thuộc, bố mẹ, con, anh, chị, em.. cơ quan thuế sẽ ứng dụng công nghệ thông tin trao đổi kết nối để kiểm tra phát hiện các trường hợp khai sai, khai trùng.

- Làm ơn tínhùm tôi, với thu nhập 3.300 USD/tháng và người ăn theo tôi là vợ, con và bố, mẹ (4 người) thì hàng tháng tôi phải nộp bao nhiêu tiền thuế thu nhập cá nhân, theo cách tính thuế mới. Xin cảm ơn. (Pham Van Nguyen, 33 tuổi, Nguyen@jvpc.Com.Vn)

- Trước hết, thu nhập của bạn được quy đổi ra đồng VND (giả sử tỷ giá VND/USD là 16.000 đồng) thì tương ứng 52,8 triệu đồng. Bạn được giảm trừ gia cảnh tổng số là 10,4 triệu đồng, trong đó cho bản thân là 4 triệu đồng và cho 4 người phụ thuộc là 6,4 triệu đồng. Thu nhập tính thuế của bạn còn lại là 42,4 triệu đồng.

Theo biểu thuế lũy tiến từng phần, thu nhập của bạn sẽ được tính thuế như sau:

Phần thu nhập đến 5 triệu đồng, thuế suất 5% thì phải nộp là 250.000 đồng.

Phần thu nhập đến 10 triệu đồng, thuế suất 10% thì phải nộp là 500.000 đồng. (10 triệu - 5 triệu đã nộp ở bậc 1)

Phần thu nhập đến 18 triệu đồng, thuế suất 15% thì phải nộp là 1,2 triệu đồng.

Phần thu nhập đến 32 triệu đồng, thuế suất 20% thì phải nộp là 2,8 triệu đồng.

Phần thu nhập đến 42,4 triệu đồng, thuế suất 25% thì phải nộp là 2,6 triệu đồng.

Vậy, tổng thuế thu nhập phải nộp của anh là 7,35 triệu đồng, chiếm 13,9% trên tổng thu nhập.

- Bà vui lòng giải thích rõ về việc giảm trừ, căn cứ vào đâu mà số thành viên phụ thuộc được công nhận. Số thành viên phụ thuộc được bao gồm những ai? (Thanh Tuyen, 35 tuổi, Tan Binh)

- Giảm trừ gia cảnh được căn cứ vào những người phụ thuộc mà người nộp thuế có trách nhiệm nuôi dưỡng, gồm con chưa thành niên, con bị tàn tật, không có khả năng lao động.

Ngoài ra, các cá nhân khác không có thu nhập hoặc có thu nhập nhưng thấp hơn mức Chính phủ quy định mà người nộp thuế trực tiếp nuôi dưỡng cũng được giảm trừ cảnh mà không hạn chế số lượng. Có thể là con đang đi học đại học hoặc cao đẳng...vợ hoặc chồng không có khả năng lao động, bố mẹ đã hết tuổi lao động hoặc không có khả năng lao động. Những người khác như ông bà, chú bác, cô dì, cháu, anh chị em ruột không nơi nương tựa... Người nộp thuế tự kê khai số người phụ thuộc mà mình nuôi dưỡng và tự chịu trách nhiệm trước pháp luật về tính chính xác của số liệu kê khai.

- Cháu muốn hỏi rõ về thủ tục xin giảm đóng thuế thu nhập cá nhân: áp dụng cho những đối tượng nào, thủ tục hành chính yêu cầu gì? Hiện tại, mẹ cháu đã nghỉ hưu và không có lương hưu. Cháu có thể xin giảm đóng thuế TNCN để hỗ trợ mẹ cháu không? Cháu cảm ơn cô. (Phạm Giáng Hương, 24 tuổi, Huongpg@fsoft.Com.Vn)

- Trước hết, trường hợp này của cháu không phải thuộc diện giảm thuế. Mẹ cháu đã nghỉ hưu, nếu có lương hưu thì thu nhập từ lương hưu cũng được miễn thuế. Còn nếu mẹ cháu không có thu nhập và cháu có thu nhập chịu thuế, cháu nuôi dưỡng mẹ thì đương nhiên cháu sẽ được giảm trừ cho bản thân cháu với mức 4 triệu đồng và cho mẹ cháu 1,6 triệu đồng mỗi tháng. Cháu sẽ được cấp mã số thuế và thực hiện kê khai theo thông tin do cơ quan thuế cung cấp, và đương nhiên được giảm trừ, không phải làm thủ tục xin giảm.

- Nếu người có thu nhập 5 triệu đồng một tháng. Anh ta có vợ có lương hưu 1 triệu đồng. Khi trừ 4 triệu đồng cho bản thân, có còn được trừ 3 triệu đồng thêm cho vợ nữa không? (Duy luyên, duyluyen@usa.com)

- Điều 19 Quy định người phụ thuộc được giảm trừ gia cảnh là người không có thu nhập hoặc có thu nhập không vượt quá mức quy định của Chính phủ. Trường hợp này trước hết sẽ được trừ cho bản thân cá nhân 4 triệu đồng. Đối với vợ, nếu thu nhập 1 triệu đồng không vượt quá mức quy định về mức thu nhập được giảm trừ gia cảnh (Chính phủ sẽ quy định mức có thu nhập trên được giảm trừ gia cảnh) nhưng không có mức giảm trừ 3 triệu đồng (Thu nhập của cá nhân nộp thuế này chỉ còn lại 1 triệu đồng).

- Hai vợ chồng tôi sống ly thân và tôi vẫn phải nộp tiền cho vợ để nuôi con. Vậy việc miễn trừ gia cảnh thực hiện như thế nào? (Chiến, 33 tuổi, Hanoi)

- Anh có thể đăng ký để giảm trừ gia cảnh cho cháu. Tuy nhiên, cháu chỉ được giảm trừ gia cảnh một lần, nếu anh đã

giảm trừ thì vợ anh sẽ không được giảm trừ nữa. Nếu cả hai cùng giảm trừ gia cảnh thì một người con được giảm trừ hai lần là tính trùng.

- *Cháu là con lớn trong một gia đình gồm 4 anh em. Cháu đã đi làm và có thu nhập thuộc diện phải nộp thuế còn hai em nhỏ hiện đang đi học phổ thông và đại học. Bố mẹ làm nghề nông, hằng tháng cháu phải chu cấp hoàn toàn cho việc ăn học của 2 em. Vậy cháu xin hỏi bác là thu nhập của cháu có thuộc diện được khấu trừ gia cảnh hay không? (Nguyễn Văn Đạt, Hà Tây)*

- Trường hợp này nếu đúng như cháu trình bày thì cháu được giảm trừ gia cảnh cho bản thân cháu là 4 triệu và cho 3 em của cháu mỗi em 1,6 triệu đồng. Cháu cần làm thủ để được cấp mã số thuế, kê khai thông tin về bố, mẹ, các em về việc cháu phải chịu trách nhiệm nuôi dưỡng các em, bố mẹ không có khả năng nuôi dưỡng.

- *Tôi sống độc thân, khi tôi đi làm có thu nhập cao và có đóng thuế thu nhập cá nhân, vậy khi tôi thất nghiệp thì Nhà nước có gì hỗ trợ tôi trong giai đoạn chờ xin việc không có thu nhập? (La Dũng, 28 tuổi, Hà Nội)*

- Trước hết tôi xin giải thích việc nộp thuế là thực hiện nghĩa vụ của công dân với đất nước. Người dân được thụ hưởng thành quả cách mạng của đất nước đồng thời cũng phải có nghĩa vụ đóng góp tiền thuế xây dựng đất nước.

Hiện nay tiền thuế chiếm tỷ trọng trên 97% tổng thu ngân sách Nhà nước và để chi cho cơ sở hạ tầng, an ninh quốc phòng, an sinh xã hội, phát triển kinh tế - xã hội... Khi ngân sách có điều kiện thì sẽ giải quyết tốt hơn các vấn đề xã hội trong đó có trợ cấp thất nghiệp.

Như vậy, việc nộp thuế và chi trợ cấp thất nghiệp là hai vấn đề khác nhau. Điều này không có nghĩa là nộp thuế thu nhập cá nhân để chi cho thất nghiệp.

- *Tôi làm nghề kế toán, giờ hành chính tôi làm công ty chính với mức lương 3,8 triệu đồng/tháng. Ngoài giờ hành chính tôi đứng thêm kế toán trưởng cho 3 công ty khác mỗi công ty 2 triệu đồng một tháng. Tổng thu nhập là 9,8 triệu. Hằng tháng tôi chu cấp cho bố mẹ ở quê 3 triệu. Vậy tôi sẽ phải đóng bao nhiêu tiền thuế, thu nhập ngoài giờ có được tính không? (Nguyễn Đào Thanh Huy, huythanhdao@yahoo.com.vn)*

- Trường hợp này thu nhập chịu thuế của anh được tính cho cả 4 công ty là 9,8 triệu. Không xác định tiền làm thêm ở 3 công ty là làm ngoài giờ. Việc xác định mức giảm trừ gia cảnh cho bố mẹ còn tùy thuộc vào hoàn cảnh cụ thể của anh. Trường hợp trong gia đình chỉ có anh nuôi dưỡng bố, mẹ không có thu nhập hoặc thu nhập thấp hơn mức thu nhập của Chính phủ quy định thì anh được giảm trừ cho bản thân là 4 triệu, cho bố và mẹ là 3,2 triệu. Thu nhập tính thuế của anh là 2,6 triệu, thuế nộp là 130.000 đồng.

- *Tôi có vợ làm ở cơ quan hành chính sự nghiệp, lương khoảng 1.600.000 đồng. Còn tôi làm ở một công ty liên doanh có lương khoảng 10 triệu đồng. Chúng tôi có 2 con nhỏ (5 tuổi và 1 tuổi). Vậy theo luật mới thuế thu nhập mới tôi phải*

đóng thuế như thế nào?(Nguyễn Ngọc Hoàng - Cầu giấy – Hà Nội)

- Anh có thể chọn giảm trừ gia cảnh cho 2 con vào thu nhập của anh. Như vậy thu nhập tính thuế của anh còn lại là 2,4 triệu (được trừ gia cảnh cho bản thân và 2 con là 7,2 triệu). Thuế phải nộp là 140.000 đồng.

- *Sau khi anh trai tôi mất và vợ anh trai tôi đi bước nữa. Vợ chồng tôi nhận nuôi 1 cháu con anh trai tôi. Vậy trong trường hợp này tôi có được chiết trừ gia cảnh cho cháu không? (Quang, 35 tuổi, Hà Nội)*

- Theo quy định tại Điều 19, cháu của anh được giảm trừ trong trường hợp cháu không có thu nhập và không nơi nương tựa, mẹ cháu không nuôi dưỡng cháu. Đối với trường hợp của anh, anh phải có những giấy tờ để chứng minh các điều kiện trên và vợ chồng anh là trực tiếp nuôi dưỡng cháu thì sẽ được giảm trừ gia cảnh.

- *Cháu xin lấy ví dụ một người mới 10 tuổi mà có thu nhập tới 10 triệu một tháng. Người ấy phải nuôi rất nhiều người trong gia đình vậy có được chiết trừ gia cảnh không thưa bà? (Tran Ngọc Hung, Hà Nội)*

- Một người có thu nhập 10 triệu đồng có nuôi 4 người phụ thuộc thì được giảm trừ gia cảnh 10,6 triệu đồng và không phải nộp thuế. Nếu người 10 tuổi có thu nhập và phải nuôi dưỡng nhiều người theo quy định là người phụ thuộc của Luật cũng được giảm trừ gia cảnh.

- *Thưa bà Cúc! Bà là người tham gia soạn thảo luật, vậy ngoài những giảm trừ cho người phụ thuộc bà có quan tâm đến những yếu tố khác không? Ví dụ người có nhà ở và người không có nhà ở...(giữa người được Nhà nước phân nhà và người ngủ bàn tại cơ quan) (Vũ Nguyên, nguyenvh2003@yahoo.com)*

- Các luật thuế nói chung và thuế thu nhập cá nhân nói riêng phải đảm bảo được tính trung lập của thuế, không thể giải quyết được hết tất cả các vấn đề nảy sinh trong việc đảm bảo đời sống của các thành viên trong xã hội trong đó có trường hợp của anh nêu. Việc tính yếu tố giảm trừ gia cảnh, nộp thuế theo biểu thuế lũy tiến từng phần với thuế suất thấp hơn hiện hành là đã giảm mức điều tiết về thuế của cá nhân so với hiện hành. Tăng phần thu nhập còn lại sau thuế của các cá nhân để tiêu dùng, mua sắm cho cá nhân.

- *Thưa bà, toàn dân sẽ được cấp mã số thuế thì có được hiểu rằng mỗi một công dân được xem như là một doanh nghiệp hoạt động độc lập phải không? Nếu khác xin bà cho biết cụ thể về sự khác nhau này không? (Quách Văn Thắng, Hà Nội)*

- Trước mắt cơ quan thuế sẽ cấp mã số thuế cho những cá nhân có thu nhập chịu thuế, tiến tới cấp mã số thuế cho người phụ thuộc. Việc áp dụng cấp mã số công dân gắn liền với mã số thuế sẽ được thực hiện trong tương lai. Mã số thuế của các doanh nghiệp khác hẳn mã số thuế của các cá nhân. Các cá nhân không coi như là một doanh nghiệp hoạt động độc lập mà chỉ là các cá nhân hành nghề độc lập hoặc cá nhân

kinh doanh. Đối với các cá nhân làm công ăn lương thì cũng được cấp mã số thuế nhưng thu nhập của họ không phải là thu nhập từ kinh doanh mà thu nhập từ tiền lương, tiền công. Đối với các cá nhân có đầu tư vốn, chuyển nhượng vốn... thì thu nhập chịu thuế của họ không thể coi như hoạt động kinh doanh của một doanh nghiệp.

- Nếu như tôi nghỉ việc từ một cơ quan này chuyển sang cơ quan khác thì các khoản bồi thường mất việc từ cơ quan cũ có phải chịu thuế thu nhập hay không? (Phạm Hưng Nam, 56 tuổi, Nam_phamvn@yahoo.Com)

- Theo quy định của Điều 3, Luật thuế thu nhập cá nhân thì thu nhập từ trợ cấp thôi việc, trợ cấp mất việc làm theo quy định của bộ Luật Lao động không phải chịu thuế.

- Cho tôi hỏi, hiện nay người đóng thuế thu nhập có được giảm trừ gia cảnh không? Nếu được thì sẽ phải làm những thủ tục gì? (le duc dung, ducdungbk@yahoo.com)

- Hiện nay theo Pháp lệnh thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao thì có thu nhập chịu thuế trên 5 triệu đồng mỗi tháng sẽ nộp thuế theo biểu thuế lũy tiến từng phần chưa áp dụng mức giảm trừ gia cảnh. Từ 1/1/2009, khi Luật Thuế thu nhập cá nhân có hiệu lực thì mới áp dụng mức giảm trừ gia cảnh.

- Cơ quan tôi mỗi tháng giữ lại 10% thu nhập của cá nhân, mặc dù tháng đó chưa chắc thu nhập đã ≥ 4 triệu đồng, vậy tôi hỏi là làm như vậy có sai không ạ? (Hùng, 31 tuổi, Từ Liêm - Hà Nội)

- Hiện nay, theo Pháp lệnh thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao, nếu anh làm việc ở cơ quan và chỉ có thu nhập tại cơ quan thì cơ quan không khấu trừ thuế 10%, chỉ thực hiện khấu trừ và nộp thuế trong trường hợp thu nhập của anh bình quân trên 5 triệu đồng mỗi tháng. Nhưng nếu anh có những khoản thu nhập vãng lai khác ngoài tiền lương tại cơ quan anh, thì nơi chi trả khoản thu nhập này sẽ khấu trừ 10% thu nhập của anh là đúng. Cuối năm, anh sẽ tổng hợp kê khai toàn bộ thu nhập trong năm để quyết toán thuế.

Thuế chứng khoán đã tính tới chuyện lỗ lãi

- Việc đánh thuế thu nhập chứng khoán với mức 20%, bà có cho rằng mức thuế như vậy vẫn là rất cao, với thị trường còn nhiều rủi ro như nước ta không? (Nguyễn Văn Thế, 39 tuổi, Hà Nội)

- Có 2 phương pháp tính thuế: Đối với thu nhập từ chứng khoán áp dụng thuế suất 0,1% trên giá trị chuyển nhượng, không phải quyết toán năm hoặc áp dụng thuế suất 20% trên thực lãi cả năm (đã bù trừ lỗ lãi giữa các lần chuyển nhượng). Nhà đầu tư được lựa chọn phương pháp nộp thuế và đăng ký với cơ quan thuế từ đầu năm. Việc xác định thuế suất 20% trên cơ sở nghiên cứu thuế hiện hành đối với công ty kinh doanh chứng khoán (đang nộp thuế TNDN là 28%).

Khi sửa luật thuế TNDN dự kiến năm 2009 các công ty kinh doanh sẽ nộp 25%, như vậy thuế

suất 20% là đã có ưu đãi cho cá nhân đầu tư. Mặt khác nếu nhà đầu tư bị lỗ thì được chuyển lỗ 5 năm. Trung Quốc hiện đang áp dụng thuế đối với chứng khoán là 0,3% trên giá trị chuyển nhượng, cao gấp 3 lần so với Luật thuế của Việt Nam.

- Thưa bà, cơ sở nào để đưa ra mức thuế 20% thu nhập chuyển nhượng chứng khoán? Khi xây dựng mức thuế này liệu cơ quan thuế có dựa trên sự đóng góp về mặt khoa học của các nhà kinh tế không? (Trần Minh Trí, 35 tuổi, Bình Định)

- Về nguyên tắc thuế thu nhập đối với cá nhân tương đương với thuế thu nhập doanh nghiệp kinh doanh trong cùng một loại hình. Hiện nay doanh nghiệp đang nộp thuế 28%. Dự kiến thuế suất đối với thu nhập từ chuyển nhượng chứng khoán của cá nhân là 25%. Tiếp thu ý kiến đóng góp của nhân dân, các nhà khoa học, các nhà kinh tế, Quốc hội đã thông qua với thuế suất 20%, thấp hơn dự kiến 5% để khuyến khích thị trường phát triển.

- Tôi có một ít cổ phiếu ngân hàng mua từ giá 15-16 triệu đồng một cổ phiếu, giá hiện nay là hơn 6 triệu đồng một cổ phiếu, nếu tình về thu nhập tôi bị âm gần 10 triệu đồng 1 cổ phiếu. Vậy nhà nước có thu thuế nếu tôi cần tiền phải sang nhượng không? (Kim Anh, anh.htk@eximbank.com.vn)

- Đối với thu nhập từ chứng khoán có 2 phương pháp tính thuế: áp dụng thuế suất 0,1% trên giá trị chuyển nhượng, không phải quyết toán năm hoặc áp dụng thuế suất 20% trên thực lãi cả năm (đã bù trừ lãi lỗ giữa các lần chuyển nhượng). Nhà đầu tư được lựa chọn phương pháp nộp thuế và đăng ký với cơ quan thuế từ đầu năm.

Đối với trường hợp chuyển nhượng vốn áp dụng thuế suất trên thực lãi, nếu lỗ thì không thu.

- Tôi là nhà đầu tư chứng khoán nghiệp dư. Xin hỏi Nhà nước đã đánh thuế thu nhập doanh nghiệp đối với những công ty mà chúng tôi đầu tư, đánh thuế thu nhập cá nhân, tiếp đó là đánh thuế thu nhập từ đầu tư chứng khoán, vậy có bị chồng chéo nhau hay không? (Vũ Mạnh Trường, 29 tuổi, Truongvubk@gmail.com)

- Thuế thu nhập đối với công ty là thu vào lợi nhuận từ hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, trong đó có doanh nghiệp chứng khoán. Còn thuế thu nhập của cá nhân trong lĩnh vực chứng khoán là thu đối với hoạt động đầu tư vốn, chuyển nhượng vốn, chuyển nhượng chứng khoán của cá nhân. Như vậy, với hai chủ thể khác nhau, hai loại thuế khác nhau nên không thể gọi là thu trùng như anh hiểu.

- Đề nghị bà cho biết khoản lợi nhuận còn lại về kinh doanh chứng khoán sau đó có phải đóng thuế thu nhập cá nhân nữa hay không? (Nguyễn Hồng Diễm, dienbtp@yahoo.com)

- Đối với khoản lãi từ kinh doanh, chuyển nhượng chứng khoán của cá nhân, sau khi nộp thuế cá nhân đối với hoạt động chứng khoán thì thu nhập còn lại là của cá nhân.

- Nếu thu nhập trong năm của tôi chỉ có từ đầu tư chứng khoán, cuối năm tôi có được chiết trừ gia cảnh không? (Lê Ngọc Tính, 53 tuổi, Kim Mã Ba Đình Hà Nội)

- Việc giảm trừ gia cảnh chỉ áp dụng đối với thu nhập từ tiền lương, tiền công, từ kinh doanh, không áp dụng cho thu nhập từ đầu tư chứng khoán.

- Tôi được biết thuế suất cho hoạt động đầu tư vốn là 5%. Vậy khi tôi đầu tư vào cổ phiếu và được nhận cổ tức bằng cổ phiếu thì tôi sẽ đóng thuế như thế nào? Ví dụ tôi có 1.000 cổ phiếu, nhận cổ tức bằng cổ phiếu với tỷ lệ 10%, tức là được 100 cổ phiếu, vậy tôi sẽ nộp thuế bao nhiêu tiền? Cảm ơn bà. (Nguyễn Thành Trung, 31 tuổi, Tulipden1976@yahoo.Com)

- Theo quy định tại Điều 6, thu nhập chịu thuế nhận được không bằng tiền phải quy đổi ra đồng VND theo giá thị trường của sản phẩm, dịch vụ đó hoặc sản phẩm, dịch vụ cùng loại tương đương tại thời điểm phát sinh thu nhập. Như vậy, nếu anh được nhận cổ tức bằng 100 cổ phiếu thì sẽ quy đổi số cổ phiếu này theo giá thị trường tại thời điểm nhận cổ phiếu để xác định thu nhập chịu thuế, sau đó nhân với thuế suất 5% thì sẽ ra số tiền anh phải nộp.

- Nếu tôi mua một cổ phiếu với giá 60.000 nhưng sau đó, cổ phiếu này chia tách với quyền mua theo tỷ lệ 1:1 ở giá 15.000. Vậy khi tôi bán tất cả các cổ phiếu này ở giá 55.000 thì giá tính lãi sẽ được tính như thế nào? (Minh Thịnh, 30 tuổi, Hà Nội)

- Thuế đối với thu nhập đối với cổ phiếu được tính hai cách: Thứ nhất là tính theo thuế suất 0,1% trên giá chuyển nhượng. Thứ hai tính trên thực lãi giữa giá bán và giá mua, không phân biệt mua giá gốc, giá ưu đãi hoặc chia tách quyền mua.

- Luật thuế đã tính tới yếu tố công bằng giữa kinh doanh chứng khoán đã niêm yết và chưa niêm yết? Nhà nước sẽ có biện pháp gì để tận thu thuế đối với hoạt động kinh doanh chứng khoán trên thị trường tự do? (Sy Hung, 27 tuổi, Hà Nội)

- Chính phủ đang chỉ đạo Bộ Tài chính, UBCKNN tăng cường kiểm soát thị trường chứng khoán phi tập trung (OTC). Hoạt động kinh doanh chứng khoán của các cá nhân sẽ được thực hiện qua các công ty đại chúng, các nhà đầu tư sẽ mở tài khoản tại các trung tâm giao dịch hoặc ngân hàng.

Việc chuyển nhượng cổ phiếu OTC cũng như cổ phiếu niêm yết cũng phải qua các công ty lưu ký để đảm bảo thị trường chứng khoán phát triển nhanh, phát triển bền vững, đảm bảo quyền lợi cho các nhà đầu tư.

Sẽ không đánh phí chuyển nhượng nhà đất

- Bố mẹ tôi dự định chia cho anh em tôi mỗi người 2, 3 suất đất khi lập gia đình. Vậy xin hỏi khi chúng tôi lập gia đình chúng tôi có phải chịu thuế TNCN không? Và nếu chịu thì tính như thế nào? (Thành Công, 29 tuổi, Thanhcong@yahoo.com.vn)

- Theo Điều 4 của Luật thì thu nhập từ chuyển nhượng bất động sản, từ thừa kế, quà tặng là bất động sản do bố mẹ cho con thuộc thu nhập miễn thuế. Như vậy, đất mà bố mẹ chia cho anh sẽ không phải nộp thuế.

- Tôi có mảnh đất ở 240 m², nay tôi định chuyển nhượng 110 m². Ngoài thuế chuyển quyền sử dụng đất 45% và lệ phí trước bạ 5%, tôi còn phải đóng thuế thu nhập cá nhân nữa không? (Thanh Lam, 60 tuổi, TP Vinh - Nghệ An)

- Theo quy định hiện hành, người chuyển quyền sử dụng đất sẽ nộp thuế chuyển quyền sử dụng đất theo Luật thuế chuyển quyền sử dụng đất với thuế suất là 4% (chứ không phải 45% như bạn nói). Người nhận quyền sử dụng đất thì nộp lệ phí trước bạ 1% (chứ không phải mức 5% như bạn tưởng). Ngoài hai khoản này, người chuyển nhượng không phải nộp thuế thu nhập cá nhân.

Từ 1/1/2009, thu nhập về chuyển quyền sử dụng đất sẽ thực hiện theo Luật thuế thu nhập cá nhân đối với chuyển nhượng bất động sản. Theo đó, sẽ nộp 2% trên giá trị chuyển nhượng hoặc 25% trên thực lãi chuyển nhượng.

Chủ doanh nghiệp tư nhân không phải đóng thuế thu nhập cá nhân

- Xin bà cho biết việc nộp thuế TNCN của chủ doanh nghiệp tư nhân, giám đốc công ty TNHH sẽ thực hiện như thế nào, sau khi công ty đã đóng 28% thuế TNDN. (Mai Phương, 35 tuổi, Hanoi)

- Bạn không phải lo lắng về điều này vì thu nhập từ kinh doanh của chủ doanh nghiệp tư nhân sau khi công ty đóng 28% thuế thu nhập doanh nghiệp thì sẽ không phải nộp thuế nữa. Đối với công ty TNHH, giám đốc sẽ đóng thuế đối với phần cổ tức được chia, thuế suất là 5%.

- Theo như bà vừa trình bày thì chủ doanh nghiệp tư nhân sau khi đóng thuế thu nhập doanh nghiệp 28% không phải đóng thuế thu nhập cá nhân nữa. Vậy, các cổ đông khác có phải đóng thuế thu nhập cá nhân cho tiền cổ tức của mình không? (Phạm Quốc Long, 46 tuổi, Nguyễn Cư Vân Bình Thạnh, TP HCM)

- Các cổ đông khác được chia cổ tức sẽ nộp thuế thu nhập từ đầu tư vốn theo thuế suất 5%.

- Xin bà cho biết: Khi công ty cổ phần bán tài sản cố định rồi phân phối phần lợi nhuận thu được cho các cổ đông theo tỷ lệ sở hữu vốn tại công ty thì phần thu nhập đó có tính thuế TNCN không. Nếu có thì tính như thế nào? (Phạm Thái Hậu, 24 tuổi, Bình Thạnh, TP HCM)

- Câu hỏi của bạn chưa rõ lắm. Tuy nhiên trong trường hợp này, khi công ty cổ phần bán tài sản cố định thì công ty phải nộp thuế giá trị gia tăng, nộp thuế thu nhập doanh nghiệp của tài sản này. Phần thu nhập còn lại sau khi nộp thuế, nếu được tổng hợp vào thu nhập của công ty, rồi chia cho các cổ đông dưới dạng cổ tức thì các cổ đông này sẽ nộp thuế đối với cổ tức theo thuế suất 5%.

- Khi thực hiện Luật thuế TNCN các hộ kinh doanh buôn bán lẻ hiện nay đang nộp thuế theo hình thức khoán sẽ có sự thay đổi gì không? (Nguyễn Quan Tâm, 40 tuổi, Hà Nội)

- Khi thực hiện Luật thuế thu nhập cá nhân, các hộ kinh doanh cá thể đang nộp thuế thu nhập doanh nghiệp sẽ chuyển nộp thuế thu nhập cá nhân và được áp dụng mức giảm trừ gia cảnh cho cá nhân và người phụ thuộc.

Đối với các hộ giữ sổ sách kế toán thì việc kê khai xác định thu nhập chịu thuế được tính trên cơ sở lấy doanh thu trừ chi phí hợp lý. Đối với các cá nhân chưa tuân thủ đúng chế độ kế toán, hóa đơn chứng từ, không xác định được doanh thu, chi phí và thu nhập chịu thuế thì cơ quan thuế thực hiện ấn định doanh thu chi phí để xác định thu nhập chịu thuế theo quy định của Luật Quản lý Thuế.

Không đánh thuế với kiều hối, tiền làm từ thiện

- Tôi xin hỏi Luật Thuế thu nhập cá nhân có cho phép khấu trừ thuế đối với phần thu nhập mà cá nhân đã tự nguyện đóng góp cho các hoạt động từ thiện, ủng hộ đồng bào bị thiên tai, bão lụt, dịch bệnh hoặc các quỹ khuyến học hay không? (Trường Sơn, sondt@surbana.com)

- Điều 20 của Luật cho phép trừ trước khi tính thuế đối với các khoản đóng góp cho hoạt động từ thiện, nhân đạo, khuyến học.

- Tôi đang sống tại Canada, muốn hỏi là nếu tiền giúp đỡ từ thân nhân ở nước ngoài hoặc tiền giúp đỡ cho việc từ thiện thì có phải đóng thuế thu nhập cá nhân? nếu có thì % của thuế là bao nhiêu? (Johnny Lam, jlam182003@yahoo.ca)

- Thu nhập từ kiều hối chuyển về Việt Nam giúp đỡ cho gia đình hoặc cho từ thiện thì được miễn thuế.

- Là người Việt kiều làm việc cho một công ty tại ngoại Quốc, nhưng công tác tại Việt Nam. Tôi đóng thuế thu nhập tại nước ngoài, như vậy có chịu thêm một khoảng thuế nào nữa tại Việt Nam hay không? (Mike Tran)

- Thuế thu nhập cá nhân không phân biệt người Việt Nam, việt kiều, hay người nước ngoài mà theo tiêu thức cư trú. Nếu anh thuộc đối tượng cư trú tại Việt Nam thì nộp thuế cho thu nhập phát sinh trong và ngoài lãnh thổ Việt Nam. Nếu là cá nhân không cư trú thì nộp thuế cho thu nhập phát sinh trong lãnh thổ Việt Nam. Hiện nay anh đang công tác tại Việt Nam thu nhập phát sinh tại Việt Nam thì nộp thuế TNCN theo luật Việt Nam. Việt Nam cũng đã ký hiệp định tránh đánh thuế 2 lần với trên 45 nước để đảm bảo thuế TNCN không bị đánh trùng 2 nơi.

Một mình thuế thu nhập khó chống tham nhũng

- Bà có nghĩ rằng luật này đánh vào những người làm ăn chân chính, làm cho liên doanh nước ngoài? Thế còn các vị quan chức to, người ta mang quà tới biếu xén nhờ vả, có nên đánh thuế quà biếu không thưa bà? (Le Anh Tuan, 22 tuổi, Nhà 95- ngo 281-duong tran khat chan-Ha Noi)

- Việc thu thuế phải căn cứ vào pháp luật và cơ quan thuế chỉ thu thuế đối với các khoản thu nhập được luật quy định. Những khoản thu nhập khác không thuộc điều chỉnh của luật thuế sẽ được điều chỉnh bởi các luật, pháp lệnh liên quan, ví dụ Luật Phòng chống tham nhũng, các quy định liên quan tới đăng ký kê khai tài sản...

- Khi cả nước ta đang dùng thanh toán bằng tiền mặt như thế này thì Luật thuế có quản lý hết được nguồn thu hay không? (Phan Thanh Lộc, 46 tuổi, Công ty VCK DNB)

- Xin cảm ơn bạn vì câu hỏi này. Đây cũng là vấn đề đặt ra cho ngành thuế. Trong lúc việc thanh toán bằng tiền mặt phổ biến thì cùng với việc xúc tiến đề án triển khai thanh toán qua ngân hàng của Chính phủ, cơ quan thuế cũng áp dụng các phương pháp quản lý thuế để tăng cường quản lý nguồn thu.

Trước hết ngành thuế sẽ áp dụng biện pháp khấu trừ tiền thuế để nộp vào ngân sách trước khi trả thu nhập cho các cá nhân có thu nhập chịu thuế như: thu nhập từ tiền lương tiền công, đầu tư vốn, chuyển nhượng vốn, trúng thưởng... Đối với các khoản thu nhập khác thì người nộp thuế phải tự khai, tự tính, tự nộp và tự chịu trách nhiệm trước pháp luật về số liệu kê khai. Cơ quan thuế sẽ thực hiện cấp mã số thuế, ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý thuế, xây dựng cơ sở dữ liệu về người nộp thuế, kết nối đối chiếu thông tin với các cơ quan hữu quan để kiểm tra, đối chiếu thu nhập...

Bên cạnh việc tuyên truyền chính sách thuế, tôn vinh các cá nhân thực hiện tốt nghĩa vụ thuế, chúng tôi cũng xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm, cố tình trốn tránh, gian lận thuế để đảm bảo bình đẳng giữa những người nộp thuế với nhau.

- Chào cô! Cháu rất muốn biết thu nhập của cô phải nộp thuế thu nhập là bao nhiêu? (Quang, 26 tuổi, Australia)

- Cô là công chức Nhà nước nên tiền lương chưa thuộc diện nộp thuế. Tuy nhiên, cô có các thêm các thu nhập từ tham gia đề tài, giảng dạy thêm... nên năm vừa rồi cô đã nộp thuế 5 triệu đồng.

- Xin hỏi bà một câu hỏi hơi ngoài lề, bà nghĩ thế nào khi phụ nữ làm công tác về thuế. Bản thân bà có cho rằng Thuế thu nhập cá nhân có làm tác dụng thế nào khi công bố và thông qua đúng vào thời điểm giá cả leo thang như hiện nay? (Bùi Phước Khanh, 25 tuổi, 44/5 Yên Đỗ, phường, Bình Thạnh, TP HCM)

- Công tác thuế thường gặp khó khăn do phải thu tiền của doanh nghiệp, doanh nhân, cá nhân... để nộp vào ngân sách Nhà nước. Công việc của chúng tôi là làm thế nào để mọi người hiểu thuế là nghĩa vụ của công dân đối với đất nước, tạo điều kiện thuận lợi cho người nộp thuế thực hiện nghĩa vụ của mình, xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm. Phụ nữ làm thuế cũng có những khó khăn trên nhưng cũng có phần thuận lợi hơn trong công tác tuyên truyền giải thích để người nộp thuế thực hiện nghĩa vụ của mình.

Việc thảo luận thông qua Luật Thuế thu nhập cá nhân đúng vào thời điểm giá cả leo thang cũng là một khó khăn. Một số ý kiến còn cho rằng mức giảm trừ gia cảnh là phải đảm bảo đủ sống cho người nộp thuế, có tính đến yếu tố trượt giá. Tuy nhiên, giảm trừ gia cảnh thực tế chỉ là một

khoản được trừ trước khi tính thuế để có xét đến hoàn cảnh cụ thể của người nộp thuế chứ không phải là mức sống của người nộp thuế. Phần thu nhập còn lại sau khi nộp thuế mới được coi là thu nhập của người nộp thuế.

Chẳng hạn người có thu nhập 10 triệu đồng một tháng được giảm trừ gia cảnh cho bản thân 4 triệu, cho hai con 3,2 triệu, thu nhập tính thuế là 2,8 triệu, thuế nộp 140.000. Thu nhập thực nhận là 9,86 triệu không phải chỉ chi tiêu trong mức giảm trừ gia cảnh. Khó như vậy cho nên, điều khoản giảm trừ gia cảnh trong Đề án Luật có nhiều ý kiến tham gia nhất và tỷ lệ tán thành của đại biểu Quốc hội không cao bằng các điều khoản khác.

- Luật đã thông qua và bà đã hoàn thành công việc của mình. Tôi muốn biết dự định tới đây của bà khi đã thôi chức Phó tổng cục trưởng Tổng cục Thuế? Xin gửi lời chúc sức khỏe tới bà và các thành viên trong gia đình. (Minh Thùy, Hà Nội)

- Luật ra đời vẫn còn nhiều công việc phải làm: như ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành Luật. Do đó, tôi vẫn còn phải tiếp tục công việc này thêm một thời gian nữa. Tôi rất gắn bó với ngành thuế cũng như với các doanh nghiệp, doanh nhân, cá nhân nộp thuế. Hiện nay, tôi đang làm thủ tục để thành lập Hội đại lý thuế VN (những tổ chức, cá nhân làm công tác kê khai, thủ tục về thuế...) và đang là Trưởng ban vận động thành lập hội. Khi hội thành lập có thể tôi sẽ là Chủ tịch Hội đầu tiên trong lĩnh vực này. Hội sẽ là cầu nối giữa cơ quan thuế, doanh nghiệp doanh nhân... nhằm tạo điều kiện thuận lợi nhất cho người nộp thuế thực hiện nghĩa vụ với đất nước, đồng thời giúp các doanh nghiệp, doanh nhân thực hiện đúng các chính sách, pháp luật về thuế.

Tôi hy vọng rằng, mình vẫn còn có ích cho ngành cũng như người nộp thuế. Rất cảm ơn các bạn đã tham gia buổi trực tuyến này và mong các bạn tiếp tục đồng hành với ngành thuế, giúp cho chiếc bánh của ngân sách Nhà nước ngày càng lớn lên để có điều kiện chi nhiều hơn cho các hoạt động an sinh xã hội. Các bạn đừng ngại đóng thuế vì nộp thuế là “lấy tiền của dân để làm lợi cho dân”.

Nếu trong chiến tranh người yêu nước là những người dũng cảm dám hy sinh để bảo vệ đất nước thì trong thời bình người yêu nước là những người kinh doanh giỏi, có thu nhập cao để làm giàu cho chính mình, gia đình và nộp thuế cho ngân sách Nhà nước, góp phần làm giàu đất nước.

Vì thời gian của chương trình hạn hẹp, tôi rất tiếc là chưa thể trả lời hết câu hỏi của độc giả. Tuy nhiên, qua *VnExpress*, chúng tôi ghi nhận tất cả các ý kiến và sẽ sớm giải đáp cho những thắc mắc này.

Một lần nữa xin cảm ơn các bạn

Ban Kinh Doanh